

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Felélős szerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: —
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

SZEMLE.

Mikor hírül adtuk és kellőképp méltatuk pártunk Intéző Bizottságának azt az elhatározását, amellyel dr. Tüdös Jánost jelölte a polgármesteri székre: nem boosátkoztunk jelöltünk személyi tulajdonságainak bírálatába, hanem csakis azokat a nagy hivatásokat jelöltük meg, a melyeknek megvalósítását Debrecen sz. kir. város polgármestertől jogosan és mindenki elvárja, politikai elvi álláspontunknak kiemelését pedig legutóljára hagytuk. Eme tárgyilagosságot is gancoskodó kritikában részesítették, mert a városi párt rámutatott arra, hogy imel a függetlenségi párt hivatalos lapja megdicsérni sem tudta dr. Tüdös Jánost. — Történt aztán, hogy egy helyi lapban dr. Tüdös Jánosnak kiváló szellemű tulajdonságait is egy ismeretlen, de a helyzetet alaposan ismerő cikkíró egész tárgyilagossággal kiemelte. Nosza lett erre nagy műfelfáborodás az említett helyen. Volt mar mibe belekötöni! Személyes tulajdonságok! Ez kell egyeseknek, ez kell a városi pártnak, nem a tárgyilagosságnak.

Kinek van hát igazsága? Bizonyára nekünk. Mert felfogásunk szerint nem vásári portékáról van szó, melyet agyba-főbe kellene dicsérni és valakire — jelen esetben a törvényhatóságra — rádisputálni, hanem a polgármesterről és a polgármesteri székről. Itt pedig el kell némulnia minden kufárkodó dicsérgetésnek.

A végrehajtási törvény novellája nagy elkeseredést szült a — hitelezők között. S mert a hitelezőknek legtöbbje a kereskedő osztályban található: egészen természetesnek lájzuk, hogy az OMKE maga és vidéki választmányai sérelmet látnak, gyűléseznek, feliratoznak. De azt már nem tarjuk helyes felfogásnak, mintha ez a novella kereskedelem ellenes irányzattal agrárius előnyökért hozott volna. — Mert ennek a törvénynek célja egyrészt az adósnak határozottabb védelme. Védemezni kell azért, mert az adósság magában veve is elég baja az adósnak. És nem lehet a hitelezőknek megadni a lehetőséget arra, hogy adósságot a társadalmi viszonyai által megkövetelt megélhetési eszközökkel is megfoszthassa, csak azt veheti el adóssától, amit saját és családjának létfenntartása szempontjából nélkülözhet. Ez a törvénynek humanitárius célzata. De van egy igen fontos közgazdasági célzata is: a könnyelmű hitelezésnek és a könnyelmű adósságszínalásnak megakadályozása. Hogy egyebet ne mondjunk: mily súlyos teher annak a fűszer és egyéb bolti kontónak kifizetése, amit már régen, hónapokkal, talán fél, plane egy egész évvel előbb — elfogyasztottunk, annak a cipész és szabó kontónak kifizetése, amelynek ellenértékét kapott cipő és ruha már régen az ócskások kezén van, amelynek árát pedig a vétel- vagy megrendeléskor, tehát apránként kifizethettük volna. Talán a pénzügyi intézetek is óvatosabbak lesznek és szigorúbb bírálatban részesítik és nem fognak leszámítani oly váltókat, amelyekről — a váltók benyújtójának személyét tekintve — azonnal tudhatják, hogy az a váltó minden ellenérték nélküli és célja csupán könnyelmű adósságszínalás. — Társadalmi takarékoságot, rendszeretét, vagyoni megerősödését van hivatva előmozdítani ez a törvény. Ennek pedig a kereske-

dők örülhetnek leginkább, mert közönségünk — habár nehezen is — de egy kis eréllyel rászoktatható a készpénzzel való vásárlásra.

A pénzügyi intézetekről lévén szó: ajánlunk egy körülményt szives figyelmükbe. Tudhatják, hogy a tőzsdei játékok mennyire elorapóztott Debrecenben és vidékén a kisgazdák és még a kisiparosok között is. — Tudhatják, hogy a kisgazdák és kisiparosok részéről sohasem forog fenn az ügyet kötésnél az a paritás, mely pedig a tisztességes kereskedelemnek egyik feltétele.

Ezekben az itt említett tőzsdei ügyletekben kivétel nélkül hiányzik ez a paritás, mert a tőzsdei bankár éleszemű, tapasztalt, a világközjunkturákat mérlegelni képes szakember, a vele szerződő másik fél pedig minden szakismeretet nélküli — enyhén szólva — tökfűkő, aki csak a nyereség által kecségtetve megy a lépvesszőre. Debrecen város egyik-másik virilitájának nincs anyyi vagyona, mint amennyi debreceni vagyon a szerződéses paritás hiánya miatt csak az idén is eluszott a tőzsdei ügynökök és tőzsdébizományosok kezén. Temegek ily személt börzeváltó volt forgalomban egyik-másik debreceni pénzügyintézetnél. E pénzügyintézetek odaadták magukat eszközül a börzsiánereknek azáltal, hogy a börzsiánér nyereségére a debreceni gazdától kapott váltót leszámították és lejárattok a váltó összegét a váltóelfogadó gazdától hajják be. Ez az eljárás a közérdeknek kimondhatatlan veszélye. A gazda ily módon hihetetlenül eladósodik, oly adóssággal kénytelen megterhelni birtokait, a melynek ellenértékét soha sem látta és amelyet nemcsak maga, hanem utódai is megnyögnek.

Ha pedig majd a rossz termés, vagy más ok miatt elkerülhetetlenül pénzre volna szüksége, például jószágállományát pótolni, az elkopott felszerelést megújítani kellene: nem kap pénzt, gazdasága tönkremegy és ha ma nem, akkor esztendőnk mulva ütök meg feje felett a dobót, pedig esztendőnkön át csak a börzsiánérnek dolgozott, aa börzsiánér jóvoltáért hullatta orcájának verejtéket.

Kérjük az összes pénzügyintézeteket: ne álljanak be eszközül a rablóknak a közönség károsítására. Nem nevezünk meg egy pénzügyintézetet sem, mint tetteket. De szivesen és kotelesszerűleg, helyet adunk minden pénzügyintézet igazoló nyilatkozatának, nemcsak azért, hogy róluk a gyaant elhárítsuk, hanem azért is, hogy minden reklamszerűség nélkül vegye tudomásul a közönség, hogy melyik pénzügyintézet melto a bizalomra. Az a pénzügyintézet elreuben, amelyik a börzsiánereknek odaadta magát eszközül: nyilatkozni úgy sem fog és a hallgatásból is megtudhatja mindenki, hogy melyik hát a — ludas.

Folyik a börzeváltók behajtása iránti peres eljárás. A kir. törvényszéki íglatóban már a huszazredik számmal járja, pedig az előző években december 31-én is alghogy elértek ezt a számot. Ez a beadványtöbblet legnagyobb részben börze váltó iránti sommas kereset, biztási, meg kielégítési végrehajtási kérvény. Takarás után vagyunk, minden gazdának magtarában, góréjában a termése, a jószág is beszorult, most van tehát mit foglalni.

A bélyegárusok aratnak, jó dolguk van

a végrehajtóknak is, no de a tisztelt bank-fiskális urak sem tévesztik szem elől a maguk érdekeit — tisztelet a nagy kivételnek. Mert van olyan, aki például minden egyes váltót külön perel, bizonyára csak a költség kedvéért, holott a váltószemélyek ugyanazonossága folytán három váltót is összefoghatott volna egy perbe. Sőt megtörtént az is, hogy bár egy ily börzeváltóadás az illető pénzügyintézetnél biztos és busás fedezetű ki nem merített folyószámlahitel évez és az illető pénzügyintézet ahelyett, hogy a folyószámlahitel a váltókövetelés összegével korlátozta volna: (vagy tán ez is megtörtént!) biztosítási végrehajtást vezetett az illető váltóadás ellen ennek nemcsak ingó, hanem ingatlan vagyonára is, még hozzá: mielőtt a sommás végzés elleni kifogásait beadhatta volna, tehát még mielőtt tudhatta volna az illető pénzügyintézet, hogy az adós védekezni akar-e, vagy fizetni és utóbbi esetben tán éppen a folyószámla terhére teljesítette volna a fizetést.

Tetszik-e tudni, hogy hányan híznak a börzsiánerek által lépve csalt magyar ember verén? Ugy-e nem? Nohát elmondjuk: először az ügynök. Minden métermazsa után legalább 6 fillér provisót, egy kötés után tehát 60 koronát kap a börzsiánertől, — de kockázatot nem visel; másodsor a börzsiánér, ez már — kockázattal ugyan — de annál nagyobb darabot metsz ki a karmai közé kerít Antóniának eleven testéből, aztán jön a bank busás kamatokkal, majd a fiskális tetemes per- és végrehajtási költséggel, meg a végrehajtó, a becsús, a bérkocsis, a dobos!

Hát méltó ez egy pénzügyintézethez? Mit szól ezekhez a városi párt?

Debrecenben úgy szokott lenni, hogy minden eltávozó szinigazgatót megsirának és minden itt levőt szidnak! A tisztújítás előtt levő városi tanács is az eltávozó szinigazgatók baberaira törekszik! Ilyenkor a költségvetést nem tintával, hanem rózsaszínnel írják, csupa illat, csupa rózsaszínű alaptónus mindenütt! Ilyenkor a pótdótot csak az Isten örzi, hogy lejjebb nem száll, veszik a házakat, átengedik a telkeket, bevezetik a villanyt mindenhová, rendezik az utcákat, (ez igazán csodálatos, hiszen a főmunkások nem kerül választás alá, de ugy latszik, hogy is magával ragadta az általános lazás tevékenység) államosítják a városi muzeumot, készítetik a kulturház terveit s.b. Nem lehetne mindent felsorolni, ami tervben van és tervben marad! De mi féltünk, nagyon féltünk, hogy a költségvetés rózsaszírmokból rakott ágya alatt megszurják majd a lábainkat a tövisek! Szóval most minden jól van kifundálva és ha a közel jövőben mégis minden máscent, rosszabbul lesz, az már a következő városi tanács rovására iratuk. De az már igazán komikus lenne, ha a következő városi tanács tagjai is ugyanazok lennének, akik most! Ezért már az a közgyűlés felélős, amely a mostani tanácsot ilyen nehéz helyzetbe hozza!??!

Magyar szokás a kormányokat szidni! Hát csak szidják, hiszen ez a parlamentarizmus alapeleme! De nyilvánvaló régi bűnökért és bűnösökért az újat okozni, annyi, mint a jó fogást csináló rendőrt bűnösséggel vádolni. Egy aesopusi mese jut ilyenkor az eszünkbe, amelyben a patak felő

folyásánál álló beleköt az alantabb állóba, hogy miért teszi zavarossá az ő ivóvizét. —

Tudjuk jól, hogy a politika vizei felső és alsó folyásban többé kevésbé zavarosak, de az meg közudomásu dolog, hogy a le-tüntek vizei annyira zavarosak voltak, hogy azt már a Latkóczy esettel sem lehetett zavarosabbá tenni. Könnyű azoknak sárral dolgozni, akik maguk nyakig voltak benne. A revolver golyó a mostani kormány ideje alatt furodott Latkóczy agyába, de minden érthető öngyilkosságnak vannak lélektani előzményei és ezek a lélektani előzmények bizony a letüntek idejéig vezetnek vissza. Az a golyó csak azt bizonyítja, hogy most-már az ilyen existenciáknak az élethez nincs joguk!

Kisértetek.

Debrecen, október 28.

Az erkölcsi világ halottai nem nyugosznak sirjukban csendesen. Feljárnak időnkint kísérteni. Azt hiszik, hogy már nincsen messze a feltámadás, amikor ismét új erőhöz és hatalomhoz juthatnak.

A józan magyar közvéleményt ma tagadhatatlanul a függetlenségi párt képviseli.

Elmondhatjuk, hogy emberül képviseli.

Belátják ezt a sötétség lovagjai is, de azért előhúzódnak sötét oduikból, hogy kísértésnek. Pedig a kísértések kora már lejárt. Csak az éjjeli homályban csapdos-hatják össze denevér szárnyaikat, ha jön a nappal és vele a fény, világosság — ezek a kísértetek is visszahúzódnak abba a temetőbe, amelyikből épen előkászolódtak.

A függetlenségi párt nemes törekvéseit természetesen nem nézhetik jó szemmel ezek a halottak. Fáj nekik visszagondolni arra a szép korra, arra a szép időre — amikor még ők is vigan sütkérezhettek a napvilágnál.

Haj! de azóta az idők megváltoztának.

A bünt bűnhődés követi. Mert az erkölcsi világrendben is vaskövetkezesség uralkodik. Végzetét nem kerüheti ki semmi és senki sem!

— — Meghaltak! de felszeretének támadni. Ezért járnak kísérteni. Vakmerőségükben már odaig vetemedtek, hogy a napvilágtól sem irtóznak.

Nyíltan kimondják és nyíltan bevalóják erkölcstelen céljaikat. Azt hiszik, hogy szabadelvű és darabont temetőből van még feltámadás. Azt hiszik, hogy félre tudják vezetni a hiszékeny népet.

Csalódnak! Ma már nem hiszünk a kísérteteknek. Nem, még akkor sem, ha a napvilágra is kimerészkednek! Különbén nincs élet ezekben a lárvákban. Csak ideig-óráig járhatják már a haláltáncot. Azután ismét vissza kell térniök sirjukba — örök pihenőre. Onnan nincs feltámadás. A szabadelvű és darabont halottak hiába szövötteknek magával a pokollal is és az ördögök nagyanyáival!

Ez különben a hozzájuk méltó társaság.

Csakis ezeknek a segélyével vonszolhatták elő csontváz tagjaikat. Nem használ már semmi! A halát nem tudják legyőzni csak azok, akik hivatottak a feltámadásra!

A nemzetköziség sem sokat használnál — különben ez is a díszes társaság tagjai közé való. Szabadelvű, darabont, nemzetközi — ugye, hogy szép névsor? Szinte gyönyörűsége telik benne az embernek. És ezek akarnak a magyarság ellen támadni! Ezek akarnak frazisokat hangoztatni!

Hallatlan vakmerőség kell ehhez az erkölcstelen műveléshez. — De hiába a kísértetek nem válogatók az eszközökben. — Ha kikergették őket a paradicsomból, ha nem veszi be sem testöket, sem lelköket az ég — hát ismét közibénk akarnak visszajönni!

Rombolni, pusztítani akarnak a sötétség lovagjai. Kételkedni a legnemesebb szándékban, felremagyarazni a nemes áldozatkészséget, bemocskolni mindent ami szép, jó és nemes — ez az ő céljuk. Kimondott,

nyíltan bevallott céljuk, amit nem is tagadnak.

Fény-árnyék után, rombolni a már felépített alkotmányt — luciferi munkát végezni mindenütt; ezt akarják a feltámadásukat váró vitézek!

Mozgolódnak mindenütt. Megmozdulnak a sirok és kijárnak éjnek idején a kísértetek. Először csak lopva, csendesen, majd mindinkább merészebbek lesznek. A napvilágra is kimernek jönni. Tet-szetős álneveket vesznek fel, a mellyel leplezni akarják szabadelvű, darabont, vagy nemzetközi volukat. Kisértéznek. Huhognak az éjjeli homályban. Gyülekeket tartanak, orgiákat rendeznek. Még élen él az emlékezetökben a „dicsteljes“ mult képe. Hatalmon akarnak lenni tehát megint. És puffognak a frazisok és iöpködnek a szólamok. Tet-szetős, de hazug jelszavak.

A kísértetek ismét előbujtak oduikból. Nagy a huhogás, megmozdult minden temető. Kimerészkednek a napfényre, de épen ez a napfény, ez a világosság fogja visszakergetni őket megerdemelt helyökre.

Kisértetek, vissza tehát a temetőbe!

—y.

Politikai hírek.

Kivételes állapotok Bosznia Hercegovinában. Az utóbbi időben különböző hírek lattak napvilágot, amelyek arról szólnak, hogy Boszniában, különösen pedig Hercegovinában kihirdették a kivételes állapotot, továbbá, hogy a lakosság mindenféle zaklatásnak van kitéve és vegyi, hogy a lakosságot az annexió mellettt való megnyilatkozásra kényszerítik. Mindezek a hírek — mint illejekes helyről közlik, — célszerű kólmányok. Bosznia-Hercegovinában semmiféle kivételes rendszabályokat, amelyek a lakosságot érinthetnék — nem tettek.

Báró Beck Budapesten. Báró Beck osztrák miniszterelnök ma reggel báró Glanz miniszteri fogalmazó kíséretében Budapestre érkezett.

Hangulat.

A „Debrecen“ számára írta: Fodor Etelka.

...Hullanak a falevelek. Sűrűn, hang, panasz nélkül... Hiszen igaz, így kell eunek lenni. Tavasszal gyönyörű, ragyogó napsugár végig csókolja az alvó kertet, felkeresi a kopár erdőt, egy-egy nap, kipattan a parányi kis level. Azu an növekszik, sok mindent lát, eső üdít, napsugárban fürdik, megcsokolja a hajnal szello... s most leull... sűrűn, panasz nélkül.

Nagyanyó összéb huzza puha kendőjét, bologat a fejével. Hat itt van, mégis megjött az ősz.

A kis szöszke unoka az egyik ott játszik a sarokban. Fületlen bögrek a kis kalyban, csonka bata, néhány epitökocka s a korlátlan urad szaladgal ide-oda.

Míg a másik, — igaz hogy fiu, — de az nem játszik soha. Koran erett gyerek, sokat gondoikozik s mindig a nagyok társaságában van. Most is nagyanyus mellett áll, kibámul a kertbe, hiába hívja a pirinkó gazd'asszony, hogy már régen elkészítette az ebédet...

— Nagyanyuka kérdezek valamit.

Nagyanyó kissé megijed. Már ismerte ezt a hangot. Ha így kérdezi, akkor már

gondoikozott felőle. Jaj pedig úgy félti ezt az okos gyermeket. — A gyerek pedig most már nagyon kíváncsi, nem oly sápadt mint az előbb, közelebb húzódik a karosszékhez, kicsit hizeleg, mert tudja, hogy nem akar majd mindjart felelni.

Kis ideig vár, azután kissé türelmetlenül ismét megszólal:

— Tudod nagyanyus mit akarok kérdezni? Emlékszel, nyáron azt mondtatok nekem, hogy a falevelek is élnek, éreznek, fáj nekik ha letépjük, nezz csak ki a kertbe, milyen sok level van már a földön. Mind leesik? Miért nagyanyuka?

— Kis fiúcskám, te még azt nem tudod megérteni, de megmagyarázom egy kicsit. Most jön majd a hideg tel, ti kaptok majd meleg bundat, finom sapkat s nevéve fogtok szaladgálni a puha hóban. De bizony a falevelek fázlanak s ezért inkább le kell hullaniök.

— Nagyanyus aztán már nem élnek többet soha? Már meghalnak?

— Aztán már nem élnek, hanem elalszanak s álmodnak a gyönyörű időkről, a madárfüttyről, a mi szép kavicsos utainkról, mikre olyan jó árnyékot vetettek. De kis Bandika most nagyanya kimegy segíteni, te

pedig játszál a testvérkéddel, majd adok meg fözöcsket.

Adot nekik édességet, tanácsot. Bandika lesz a bolos, a kicsi a vendéglős, azután kiment.

Egy ideig szépen folyt a játék. Bandika mérte a cukrot, Piri hamozta az almát. Még ettek is jóízűt.

— Te Piri inkább játszál te magad, én majd odaadom egyszerre a cukrot. Jó?

A kis nyalánk örömmel fogadta az ajánlatot, mind magához vette a cukrot, legalább nem kell megosztani a föztet.

Bandika pedig odament az ablakhoz, beült nagyanyó karosszékebe s nézte a szomorú kertet, a kopár fakat, a földön fekvő sárga faleveleket.

Sokaig nézte, gyönyörű arca egész piros lett, kicsiny alakja egészen elveszett a nagy székben. Picike eszével pedig folyton a levelekre gondolt.

— De hiszen akkor nem is tehet olyan rossz, ha valaki meghal. Hiszen az jó ha valaki olyan szépet álmodik... De vajjon a gyermekek is álmodnak-e?...

A kis szöszke testvér pedig altatja a csonka babát...

Interpellációk a közös miniszterekhez. Az osztrák delegáció mai teljes ülésében a következő interpellációkat jelentették be:

Brankini a külügyminiszterhez a gazdasági és politikai károkról, melyeket a monarchia, de különösen Dalmácia Montenegróval a kereskedelmi szerződés hiánya miatt szenvedett;

Brankini a külügyminiszterhez a római San Girolamo intézet helyzete dolgában;

Klotác a pénzügyminiszterhez a banjalukai sajtó-affér miatt;

Dobernig a hadifengverzést mérnököi dolgában a hadügyminiszterhez;

Kiendermann a külügyminiszterhez az északkeleti üvegiparral a külföldi osztrák-magyar konzulok által való támogatása érdekében.

Az osztrák delegáció ülése.

Külügyi vita az osztrák delegációban.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az osztrák delegáció ma tartotta első plenáris ülését, melynek napirendjén a külügyminiszter költségvetése szerepel. Az osztrák delegáció akadémiá-utcai házára kitérték a sárga-fekete lobogót s ez oda osalta a budapesti osztrák kolóniát. A karzatok zsúfolásig megteltek — sok szép asszony is érdeklődik az osztrák szónokok iránt — s az ülésterem is tele van. Az összes közös miniszterek is eljöttek az ülésre.

Az ülést tíz órakor nyitotta meg lovag Madeyski elnök. Napirend előtt Dobernig sürgős interpellációt intézett az elnökhöz, megkérdezte, hajlandó-e az iránt intézkedni, hogy a delegáció tanácskozásai minél előbb véget érjenek, mert azok vége előtt az ausztriai tartománygyűlések nem üléseshetnek, ami annál nagyobb baj, mert fontos ügyeket kell elintéznök.

Az elnök: A tanácskozások tevékenységük gyorsítására felszólítás nélkül is törekedik.

A választ az interpelláló tudósítót vette.

Azután áttértek a napirendre.

Bacquechem márkai előadó rövidesen ismerteti a elfogadásra ajánlja a külügyi költségvetést.

Sustercic: Az annexióról beszél. Azt a nézetét fejezi ki, hogy az annexió kérdéséről a monarchiának a berlini szerződés: aláírt hatalmakkal nem kell tárgyalnia. Ausztria-Magyarország csak udvariassági okokból ismeri el Törökországnak a megszállott tartományokra való szuverenitását, de tényleg már akkor rátette kezét Bosznia és Hercegovinára, amikor ott életbe lépett, a véderő törvényes szerződésesség tehát nem történt. Sem Törökország, sem Szerbia, sem Montenegro nem állíthatják ezt. A szónok ezután a délszláv mozgalmakról beszélt és kijelentette, hogy a délszláv kérdést a monarchiával is, de a monarchia ellen is meg lehet oldani. A szónok természetesen az első mód híve, mert ez használta legelőbbet a délszlávoknak is. A délszláv államokat figyelmezteti, hogy ne legyen a legfőbb törekvésük, hogy a monarchia jóindulatát elveszítsék, mert Ausztria-Magyarország jóakaratu támogatása a balkáni népek szabad fejlődésének egyetlen garanciája.

A monarchia nem gondol Szerbia meghódítására, és annektálására, mert ennek semmi célja sem volna. Nem tudnánk, mit kezdjünk a meghódított Szerbiával. A szónok éppen azért üdvözli a külügyminisztert, a miért Szerbiá-

val szemben erősebb rendszabályokra nem ragadta magát. Ahelyett, hogy Szerbia szövetségesei után szaladgál, keresse a monarchia barátságát, mert összes érdekei ezt tanácsolják neki. Bizalommal van a külügyminiszter iránt és a költségvetést elfogadta.

Gróf Latour: Örömteli szívvel és elégtétellel veszi pártja nevében is tudomásul az annexiót és abban a 30 évvel ezelőtt kezdett feladat kényszerítő szükségességgel bekövetkezett befejezését látja. Abban az etikai és politikai kötelesség teljesítését tekinti, a két tartomány népét megszabadítani attól a helyzettől, hogy kétféle szíverénítés nehezedett rá. Kéri pártja a közös pénzügyminisztert minden módon támogatni. Kossa a álja, hogy a monarchia lépés: a külföldön rossz hangulatot támasztott. Kívánja, hogy ezzel szemben mi ne felejünk elkeseredett hangon mi 30 év óta a téletlenség szinpatikus szerepét játszottuk és meg voltunk elégedve holmi kis közveitői szerepekkel. Most egyszerre ez a nyugodt test megmozdul és cselekszik. Természetes, hogy ez rossz vért szült. Az annexió utat kell, hogy csináljon az erős hadseregpolitikának. Felszólítja a közös minisztereket, hogy ebben az irányban sürgősen tegyék meg a lépéseket.

Utána Klotác beszélt.

A magyarság védelme.

A városi tanács is „áldoz a hazá oltarán”.

„Julián Egyesület” akciója.

— október 28.

Veszélyben a magyarság, veszélyben a haza, — ezt hallhatjuk kiabálni eleget nagy hangon, de akik legjobban kiabálnak, rendszeresen azok tesznek a legkevésébbet, mikor nem kiabálni, de tenni kellene.

A „Julián Egyesület” azt a magasztos célt tűzte ki magának, hogy védelmezi, támogatja szellemileg és anyagilag Horvátországban élő magyar testvéreinket, akik elszakadva az édes honi földől — kénytelenek nélkülözni a testvéri szeretet melegét. Horvátokká lennének tehát rövid idő alatt és mi örökre elveszitenénk őket magunkra nézve.

Enek a megakadályozásán fáradoz nagy buzgalommal a „Julián Egyesület”.

Elég szomorú, hogy sok helyütt lelkesedés helyett közönyt talál. Sokan nem tudják, vagy nem akarják átérzeni a magyarság megmentésének hatalmas eszméjét.

Az egyesület ezért most kérelemmel fordult az egész magyarsághoz, főképpen pedig a törvényhatóságokhoz, hogy támogatásukkal szent célját minél jobban elérhesse.

Iskolákat, magyar egyesületeket, otthonokat létesít Horvátországban, magyar nyelvű könyveket osztogat, terjeszti a magyar kultúrát, — szóval azon van, hogy a horvátországi magyarok továbbra is magyarok maradjanak.

Pedig sajnos, amint a statisztika mutatja, elég testvérünk van Horvátországban! Tekintetbe kell még vennünk azt is, hogy milyen veszedelmes nemzetiségi igazgatásokat rendeznek ott lenn ellenünk.

Elsőrangú érdekünk tehát, hogy meg-

védelmezzük a messze idegenbe rekedt véreinket.

A tanács mindezt nagyon bölcsen eltalálta tegnapi ülésén. A „Julián Egyesület” hívó szózatára elhatározta, hogy anyagilag segíje az egyesületet.

Leszavazták tehát Oláh Károly kulturális indítványát, aki ezer koronát kért a magyarság megmentésére. Elegendőnek találta, ha 500, azaz ötszáz koronával járulnak hozzá a nemes ügyhöz.

Ha oly bőkezűek vagyunk már minden téren, ha annyi sok bankettet és ünnepséget tartunk, amelyekért százakat áldozunk — igazán nevetséges Debrecen városának 500, azaz ötszáz koronát áldozni a „haza oltára”.

Két bankettnek az árából többet lehetne megtakarítani, mint a mennyit nagy áldozatkészséggel leszavazunk, azaz hogy megszavazunk a magyarság megmentésére!

A városi közgyűlés tárgyai.

Teljes tanácsülés.

Debrecen, október 28.

Tegnap délelőtt teljes tanácsülés volt a városházán Wessprémy Zoltán főispán elnöklété alatt.

A teljes tanácsülés tökéletesen elkészítette már a pénteki közgyűlés tárgysorozatot, amelynek során több nagyfontosságú közügy szerepel.

A péntek délután 3 órakor a városháza nagytermében tartandó bizottsági rendes közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Polgármesteri jelentés az 1908. év június, július és augusztus hónapokról.
2. Polgármesteri évi jelentés az 1907. évről.
3. Belügyminiszteri rendelet a csatornázási szabályrendelet módosítása tárgyában.
4. Belügyminiszteri rendelet a vízvezetési szabályrendelet és vízdíj szabályzat módosítása tárgyában.
5. Belügyminiszteri rendelet, mellyel a szegényügyi szabályrendeletet jóváhagyja.
6. A debreceni Zende igazgatóságának kérelme 60 000 korona újabb építési segély megadása iránt.
7. A debreceni Kereskedő Társulat kérelme polgári iskolája fenntartásához adott segély felemelésé iránt.
8. „Julián” egyesület kérelme az iránt, hogy a város alapító tagul lépjen be.
9. Tanácsai előterjesztés a színház épületének nagyobb mérvű javítása iránt.
10. Tanácsai előterjesztés a színházi burokat kijavítása és kipótlása iránt.
11. A tiszántúli ref. egyházkerület megkeresése a második könyvtárnoki állás javadalmához 1600 korona évi hozzájárulás iránt.
12. Tanácsai előterjesztés a Simonffy-u. bérházakba a villamos vil. iránt.
13. Ugyanaz a magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése 200 korona alapítvány tétele iránt.
14. A város házépítési tétel iránt.
15. A város közigazgatási bizottságának jelentése az 1908. év első feléről.
16. Az utcai gazdaságok (Piac, Kossuth, Csapó, Varga) 1908. évi költségvetéséről.
17. Bészler Károly árvaszéki elnök jelentése a gyámügyek állásáról az 1908. év első felében.

A gyűlés tárgysorozatot holnap számban folytatónak közöljük.

Frabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Egyház és iskola.

Nyilatkozat.

Ennek a lapnak szept. 27-iki és (miután ez a lap-példány kiadóhivatali tévedés miatt nem juthatott el minden illetékes helyre), okt. 13-iki számában „Nyílt kérelem” cím alatt arra kértem föl mindenkit és megneveztem nt. Ferenczy Gyula dr. szerkesztő urat, nt. Baltazár Dezső dr. esperes urat s nt. Oláh Sándor lelkész urat, hogy legyenek szivesek a püspökválasztás idején közéleti szereplésem felől forgalomba hozott híreket most már bizonyítani is. Megállapítottam, hogy az elég hosszú idő alatt kéresemnek senki sem tett eleget; nem, még nt. Ferenczy Gyula dr. szerkesztő ur sem, aki a „Debreceni Prot. Lap” folyó évi 40 s 42. számában „A püspökválasztáshoz” ismét hozzá szól ugyan és beszél sok-sok minden egyébéről: egyedül csupán csak azt nem teljesíti, amit pedig félre nem érthető szavakban tőle is kértem! (Természetes, hogy nt. Baltazár Dezső dr. esperes urnak tegnap vett magán levelét itt a nyilvánosság előtt nem vehetem tekintetbe). Hát mi ez a nagy és általános hallgatás? Mit jelent az, hogy azoknak a felőlem valószínűs dobzódással szárnyra bocsátott híreknek ma már csufosan nem kerül sem gazdájok, sem számadójok a nyilvánosság fényénél? Mit jelent az, mikor valaki csak állít valamit, de bizonyítani nem tud semmit, nem még akkor sem, amikor pedig erre a bizonyításra nyíltan felhívatik? ... E kérdésekre feleljen meg mindenki lelkiismerete szerint s feleljenek meg első sorban épen nagyon érdekelt lelkész-társaim! Én ama híresztelések erkölcsi értékét és célját meg nem bélyegzem; de emlékezetünkbe idézem azt, ami talán-talán nekünk magyar református keresztyéneknek is megíratott: „ne mondj hamis tanubizonyyságot a te felebarátod ellen.”

Debrecen, 1908. X. 27.

Dicsőfi József
egyházkerületi főjegyző.

A Müpartoló-Egyesület képkiallitása.

Debrecen, október 28.

A Müpartoló-Egyesület választmánya nagy szorgalommal készíti elő az idej képkiallitást, mely a város háza nagytermében november hó 22-től decemberig lesz látható.

Az egyesület által eddig rendezett nagyszerű kiállítások méltó folytatása lesz az idej!

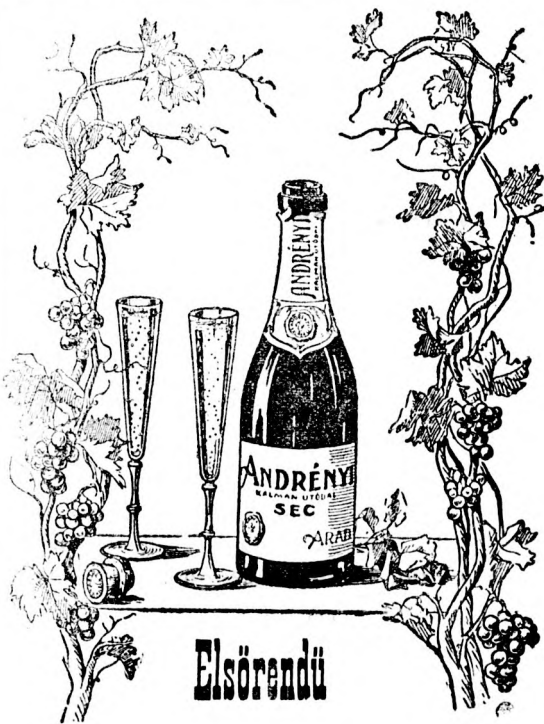
A Magyar Képzőművészeti Társulat által megbírált értékes képek mellett, kiállítanak helyi művészeink legsikerültebb alkotásai közül azok, amelyeket eddig még sehol sem állítottak ki. A kiállítók között művészi életünk legkiválóbbjainak neveivel találkozunk és már az eddigi

adatokból is büszkén állapíthatjuk meg, hogy ez a városunkban rendezendő kiállítás a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni.

A siker érdekében az egyesület egyik tevékeny elnöke Csikos János dr. fejti ki a legnagyobb buzgóságot, kit nehéz munkájában Bakoss, Pálfi és Somogyi művészek támogatnak.

A legutóbbi választmányi gyűlésen a képkiallitás előkészítésén kívül, egy Debrecenben létesítendő festőiskola eszméje is szőnyegre került, aminek szükségét már régóta érezzük!

Az eszme annyira életrevaló, hogy méltán számíthat a legszelebb körü támogatásra.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva. Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Színház. Művészet.

Műsor:

Szerdán! „Koldus gróf” operette C bérlet.

Csütörtökön: „Gyimesi vadvirág” népszínmű A bérlet.

Pénteken: Boka ünnepély. Hangverseny, Cigánybáró I-af felvonás. Bérletszünet.

Szombaton: „Dollárkirálynő” operette C bérlet.

Vasárnap délután: „Molnár és gyermeke” tragédia bérletszünetben.

Vasárnap este: „Dollárkirálynő” operette bérletszünetben.

* Szabínók elrablása. A tegnapi előadásnak kiváló érdekeséget kölcsönzött az a körülmény, hogy Gyöngyi Izsó ez alkalommal játszotta először színpadunkon Retegi Fido-in szerepét, amely e nagy művésznek régi, híres alakítása. Gyöngyi pompás humorral adta mindvégig a ripacs direktort, úgy, hogy a közönség ki nem fogott a kacagásból. A legnagyobb érdeme Gyöngyinek, hogy soha sem ragadtatja magát túlzásokra, hanem finom, jellemző vonásokkal rajzolja meg alakításait, beárnyozva az ő természetes, diszkret komikumával. A közönség nyílt színen is többször megtapsolta, felvonások után pedig számtalanszor hívta a lámpák elé.

Ma kerül színre C bérletben a napokban szép sikerrel elődött operette: Koldusgróf másodsor.

* A kék egér. Engel és Horst kintő vizjátékából a próbák elkezdődtek és legközelebb már színre kerül.

Szintársulatunk működése.

A szünügyi bizottság ülése.

Debrecen, október 28.

Ma délután tartja a szünügyi bizottság ülését, amelyen kritikát fog mondani a Zilahy szünigazgató és társulatának a működése felől.

Ide s tova egy hónapja, hogy játszik a szintársulatunk, tehát már erdemlegesen hozzászólhatunk ahhoz, hogy vajjon beváltotta-e ígéreteit Zilahy?

Erre a kérdésre fog válaszolni ma délután a szünügyi bizottság, legjobb meggyőződéséből, nemes intenciók által vezéreltetve. Meg vagyunk győződve, hogy ez az ítélet igazságos lesz és a közönség véleményét fogja tolmácsolni. A debreceni közönséget valljuk be — elég nehéz kielégíteni és így bizony nagy fáradtságot, sok buzgalmat és nemes törekvést követelünk a szünigazgatótól.

Természetes, hogy a mult hibáit nem olyan könnyű egyhamar helyrehozni — azonban ha haladást, buzgóságot, erőt és tehetséget tapasztalunk — kötelesek vagyunk azt méltányolni.

Bizonyos, hogy még mindig sokféle panaszt hallhatunk Zilahy új regiméről.

Okot nem is nehéz erre sohasem találni; mindenesetre azonban tekintetbe véve jelenlegi körülményeket sokat remélhetünk a közel jövőtől.

Anyag van elég, a művezetés és mógond is ugylátszik, hogy helyes irányban kezd terelődni — tehát várjuk nyugodtan az ígéretök tökéletes beváltását. A legnagyobb erkölcsi és anvagi hasznát ennek mindenesetre Zilahy fogja látni!

Fülöp Julia meghalt.

Börtönből a halálba.

— október 28.

A budapesti Szent-István kórház egyik kórtermében nehéz kinok között meghalt egy asszony, kinek halálával egy csunya, országgraszoló botrány aktái záródnak le. Meghalt Fülöp Julia, ki ördögi praktikájával, ravasz fufangjaival meghurcolta Debrecen város társadalmát és a várost egy undorító fürtelem, egy döbbenetes botrány központjába állította.

Fülöp Julia neve fogalommmá vált. A hivatásukkal visszaélő, gyilkos szülésznőket Fülöp Juliáknak nevezték s neki viszont Debrecen tisztas társadalma azt köszönheti, hogy a város jó hírnevét az egész ország előtt mélyen a fagypontra súlyesztette, a mellett, hogy „Debrecen szégyene” melléknevet kapta.

Fülöp Julia bünügye ismeretes a debreceni közönség előtt. Mikor leleplezték, hogy elbukott eselédleányoknak bünös segítséget nyújt, ekkor sorra zsrólt nagyon sok uri családot azzal; ha nem adnak neki nagy

összegeket, akkor nagyobb, ismertebb neveket fog belkoverni a kínos ügybe.

Fülöp Julia zsaroló szándékával természetesen seholy sem ért célt és ekkor bosszúból fenyegetéseit beváltotta. A vizsgálat alatt azonban egyáltalán semmit sem tudott bizonyítani s fertelmes vádjai egyáltalán alaptalanoknak bizonyultak.

De annyit elért vele, hogy belezárolt egy csomó becsületbe. Rágamiaiért elérte volna a igazságszolgáltatás, de sokkal gyorsabb volt a végzet.

Mintha csak büntetni akarta volna a végzet ezt a nőt, amiért sok boldog családi tűzhelyet feldúlt, sok tisztességet fertőzött hurcolt. Fülöp Julia, alighogy befejezték bűnyűgyében a vizsgálat, beteg lett. Betegségére tekintettel, szabadlábra helyezték. Fülöp Juliának mellrákja volt. Betegsége gyógyíthatatlannak bizonyult, kilenc hónapig kezelték a városi kórházban, de nem tudtak rajta segíteni. Közben a szerezésellen nő valóságban bolondja lett a maga által előidézett botránynak és folyton „leleplezni” akart.

A tavasszal halálos betegen felvettette magát a budapesti Szent István kórházba. Betegsége alatt kétszer operáltak. A rak, ez az irritáló nyavalya oly pusztítást vitt véghez szervezetén, hogy mindkét mellét le kellett vágni.

Nem is bírta sokáig a nagy szenvedéseket, két nappal ezelőtt iszonyu kínok között meghalt. Budapesten temették el.

H I R E K.

Bosznay Istvan távozása.

Bosznay Istvánt főiskolai rajztanárt, a neves festőművészt szép kitüntetés érte. Az állami mintarajz iskola igazgatójává nevezték ki Budapestre. Bármennyire is sajnálatos Bosznay távozása, mi csak örühetünk neki, mert így Bosznay szélesebb alapon fejtheti ki hatalmas művészetét, mellyel már eddig is sokat és szép dolgokat alkotott.

Ghiozy Kálmán emlékünnepe.

Komáromban ma délelőtt nagy ünnepségek közt leplezték le Ghiozy Kálmán egykori pénzügyminiszter születésének 100-dik évfordulója alkalmából, szülőháza helyezett emléktáblát. Az ünnepségre megjelentek Wekerle miniszterelnök, Günther igazságügyminiszter, Popovics és Othlik államtitkárok, továbbá nagyszámú országgyűlési képviselő, Rakovszky István alelnök vezetésével. Az ünnepség délelőtt fél 11 órakor kezdődött a Hymnusz éneklésével, mire Domány polgármester ünnepi beszédet mondott, miközben az emléktábláról a lepei leült. Ezután a küldöttségek megkoszorúzták az emléktáblát. Wekerle miniszterelnök beszélt ezután, kijelentve a többi közt, hogy ritka az a nemzedék, mely megérte a korintó szavát és a nagyemberek érdemeit. — Kevesen élnek már azok közül, akik szerencsések voltak az 6 oldala mellett dolgozni. Mi az 6 tanítványai vagyunk, akik itt megjelenünk, hogy tanúságot tegyünk halhatatlan érdemeiről. Ezután hosszasan méltatta érdemeit, azzal fejezte be beszédét, hogy áldott legyen emlékezete. Az ünnep a Szózat éneklése után véget ért. Wekerle miniszterelnök a komáromi vár meglátogatása után a gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

— **Elhunyt ügyvédjelölt.** Kostyák József ügyvédjelölt tegnap reggel 23 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Legkiválóbb növendéke volt a kath. főgymnáziumnak, a jogakadémia és a zseniális fiatalembernek mindenki a legszebb jövőt jósolta. A megfeszített munka a betegsége

ólta meg, a tudóvész — ép azon a ponton, mikor már közel állott céljához. Halálát nagykitjedésű rokonság az Osztrák, Wesselenyi, Müller stb. családok gyászolják. — Ravatalára a joghallgató ifjúság, az ügyvédjelöltek s az ügyvédi kamara tesz koszorút. E célra iv is van kitéve Antalfy József könyv kereskedésében. — Temetése csütörtökön d. u. 3 órakor lesz a Peterfia-utca 11. sz. háztól.

— **Leleplezett tolvajok.** Furfangos lopási újról rántotta le a leplet a rendőrség az elmúlt éjszaka folyamán. Három ravasz tolvajt csipelt el s akik most bizalmas értesítés nyomán végre kézrekerültek. A tolvajok Kapitány Jozsefné, Szakácsi Irén Homok-utca 21. és Szakácsi Géza Homok-utca 31. szám alatti lakosok, akik Dári István Homok-utcai lakostól egy 800 koronás takarékkönyvet loptak el. A lopás már hetekkel ezelőtt történt. A tolvajbanda tagjai közül Kapitány Jozsefné kerítette meg a takarékkönyvet, aki egy alkalommal, amikor a vele egy udvarban lakó Dáriék nem voltak otthon, belépődött lakasukba és a záratlan komódfiókban elhelyezett kis faládikót alkulcsossal felnyitva, kicsente abból a takarékkönyvet. A lopást aztán közölte Szakácsi Irénnel. Ez a nő elment vele öcséséhez, Szakácsi Gézához, akinek segítségével felszedték a pénzt, amely az első Debreceni Takarékpénztárban volt letétben. — A 800 koronán közösen megosztottak és most, mire kiderült rájuk a lopás, szerencsésen elköltötték a pénzt az utolsó krajcárig. Mindössze néhány kisebb értékű ruhadarabot és ékszert találtak náluk, amelyet a lopott pénzből vásároltak. A rendőrség mind a háromot letartóztatta és a büntető eljárás folyamatba tette ellenük.

— **Gyermekek egymás ellen.** Véres eset történt tegnap Balmazújvároson. Horvát Sándor 14 éves cigánygyerek játszadozás közben leszúrta 11 éves Vadász András nevű játszópajtását. — A gyermek halálos sérülést szenvedett.

— **Felborult szekér.** Kiss Péter hajduböszörményi lakos még március hó 23-án délután hazafelé biciklizett. A Szénu-közön éppen szembe jött vele Kocsis Gábor szekere, amely csukával volt megterhelve. — Amint azonban a lovak és reventék a kerékpárt, attól hirtelen megbokrosodtak, neki szalad ak egy akacfanak, minek következtében a kocsi felborult s a bennülő Kocsis Gábor oly szerencsétlenül bukott ki, hogy az egyik karja eltört. Súlyos testisértes bűntettevel vádolva állott a törvényszék előtt tegnap Kiss Péter, aki azonban azzal védekezett, hogy ő egyáltalában nem hajította szében a gépjét s így nem oka a balesetnek. A bíróság elfogadta a mentesítést s a vádlottat felmentette.

— **Hamis pénz gyár.** Egyik reggeli lap azt írta, hogy Debrecenben a rendőrség egy nagyszabású hamis pénz gyárat leplezett le, mely az egész környéket elárasztotta hamis pénzekkel. Az igazság érdekében megjegyezzük, hogy az egészről csak annyi az igaz, hogy a rendőrség egy munkanélküli festősegédnél két darab hamis ötkoronást és három darab hamis egy koronást talált. Az utóbbi időben a városban elterjedt hamis pénzek azonban nem e festősegédől származtak.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Földi Erzsébet ref. 20 éves, Balog András ref. 41 éves.

Percel Carola tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

— **Gyönyörű szép villany-esillárokat** felszerelve ajánl nagyon olcsó árban Lám Sándor üveg és porcellán üzlete. Debrecen, Piac-utca 5.

— **Üzlet áthelyezés.** Telegdi K. Lajos Utóda Eperjesy István, a városháza épületében 68 év óta fenn álló könyv, papír és zeneműkereskedését Kossuth-utca 11. sz. alá helyezte át.

Ujtöltésű zsebvillanylámpák érkeztek Mentze Henrik újdonságok áruházába, Kossuth-utca 4. szám.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

Alkalikus Natron-Lithion gyógyviz.

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese s húgyhólyag bántalmaknál stb.

○ Mint üdítő és borvíz páratlan. ○

Bővebb felvilágosítással szolgál a **Központi Iroda: Budapest, V., Lipat-körút 29. szám.**

Főraktár:

Komlóssy Sajos urnál Debrecenben.

Kapható gyógytárak, drogueriák és fűszerüzletekben.

Távirat és telefon.

Az európai kongresszus előtt.

Aerenthal a nemzetközi helyzetről.

Budapest, október 27.

Az osztrák delegáció mai ülésén délután Aerenthal Géza báró külügyminiszter nyilatkozott a nemzetközi helyzetről és az annexióról. Kijelentette, hogy az nem lehet, hogy a tervezett európai kongresszuson szóba hozzák az annexiót is vita tárgyává tegyék. Szerinte az összes államok között a viszony a legjobb és arra inti Szerbiát, nehogy elragadtassa magát a monarchiával szemben.

A hatalmak konferenciája.

Páris, október 27. A konferencia programjára vonatkozó tárgyalásokat most Péterváron folytatják. A német nagykövet a napokban átfogja nyújtani az orosz kormány-nak az Ausztria-Magyarország és Németország által kidolgozott konferencia-programot, mely magában fogja foglalni azokat a feltételeket, melyek alatt Németország és Ausztria-Magyarország a konferencián hajlandó résztvenni.

Törökország válság előtt.

Konstantinápoly, október 27. A közvélemény hangulata hirtelen mindjobban a szultán ellen fordul. Azt hiszik, hogy az alkotmányos aera nem fog sokáig tartani. Törökország a trónváltás küszöbén áll.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám. Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Pontos órákat

jótállás mellett

Gasparik Ádám

óras- és ékszerésznél

lehet vásárolni

Piac-u. 85. sz.

(Bankegyesülettel szemben.)

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nyilatkozat.

Az „Esti Hírlap“ tegnap esti számában egy közlemény jelent meg, amely szerint én az „Esti Hírlap“ kötetlékéből kiváltam volna. Szükségesnek tartom kijelenteni és mindenkinek tudomására hozni, hogy a híradás nem felel meg a valóságnak. Valószínűleg ez az a trükk, amelyet ellenem már hetek óta elkövetni készülnek bizonyos részről.

Az „Esti Hírlap“-nak én nemcsak kiadóhivatali főnöke és segédszerkesztője vagyok, hanem társtulajdonosa is vagyok és eszemágában sinosen, hogy a saját lapom kötetlékéből kilépjek. A híradás tehát rossz szándékból ered, azok részéről, akik igazán visszatetsző módon megakarnak fosztani attól, amit annyi küzdelemmel, keserves verejtékes munkával megteremttem. Figyelmeztetem azonban az illetőket, hogy az eszükben én sem leszek válogató és ha arra kerül a sor, megfogom mutatni, hogyan tud egy elkeseredett ember küzdeni a kenyérért, amelyet erőszakkal akarrak tőle elvenni.

A közlemény külsőben biztos tudomásom szerint Sipos Béla felelős szerkesztő tudta és beleegyezése nélkül került a lapba. Debrecen, 1908. október 27.

Bokor József.

Szerkesztői üzenet.

Régi olvasó. Névtelen levelét dicsérete dacára sem vehetjük figyelembe.

Divat-szalonunkban a legújabb őszi Szövetek, posztók, Slaskin plüszök és Velontine-selymeinkből

Kosztümöket, női kabátokat, Estélyi köpenyeket

a legújabb faconok szerint gyorsan jutányosan készítettünk. 3

Bosznay J. és Tsa
Debrecen, Kossuth-u. 5.

Szabászunk Fülöp Sándor ur nejjével a szabás és izlés tökéletesítése céljából augusztus havát Párisban a legelső divatszalonokban töltötték.

249,079—908. At. M. kir. Államvasutak.

Figyelmeztetés.

Féláru vasuti-jegy váltására jogosító arképes évi igazolványok kiállítása és a már használatban levőknek érvényesítése az 1909. évre.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok féláru vasuti jegy váltására jogosító arképes évi igazolványai, a jövő 1909. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz.) már f. évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-ig okvetlenül beküldendők.

Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a f. évben arképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909-ik évre azonban ily igazolványt maguk részére szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük.

Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéseért és az ujak kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegekből rovandó le. A postabélyeg a betérjesztendő nővjegyzékre, vagy kérvényre ragasztandók fel.

Kézpénz vagy okmánybélyeg kezelesi illeték fejében nem ragasztatik fel.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztségek vagy fizetéssel járó hivatalát nem viselnek.

Budapest, 1908 szeptember hó 24.

A m. kir. áv. igazgatósága.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

TÉLI

bőr és kötött keztyük, ingek, gallérok, kézelők nyakkendők, zsebkendők és harisnyák!

Sárcipők!

Gummi különlegességek!

Győrfi S.

kesztyű-, kötszer- és divat-áruháza.

Eladó

a Petőfi-tér 2. számú ház.

amelyen jelenleg egy jömenetelű korosma és vendéglő van. Könnyű fizetési feltételek mellett azonnal eladó. — Értekezhetni a Darvas-féle fűszer-üzletben.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanelek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők.

Arefátyol, divatövek, gyöngy- és bőr disztáskák. Menyasszonyi selymek Koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban.

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles, barna és fekete színekben métere 8 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban. — Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddor-münster, taposztry, velour, futó- és szalonszőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, divan terítők, butor szövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kéz fehérneműek, vászon,

siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsó szoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüster és elött alsószoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok legolcsóbb szabott árban.

férfi ingek, lábravalók, hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, divatzsebkendők.

Alsó tricott ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruhaszövetek,

magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló béles áruk. Har snyák, keztyük, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban, legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg-raktára
Debrecen, Rózsa-utca 1. sz.

Debreceni faipar r.-tár.

ajánlja 3 éves vágású tűzifáit: eldrótozva ólomzáros szekérben, házhoz szállítva és berakva:

Cserfát, Bükkfát, Gyertyánfát 4 felé vágva 10 mázsát 23 koronáért. — Vargafát 10 mázsát 24 koronáért. 5 felé vágva 1 koronával drágább. **Aprózott fát 5 mázsánként már hazaszállítunk.** — Az aprózott fa tetszés szerinti mennyiségben mázsánként telepünkön átvéve **2 korona 20 fillér.**

1 öl cserfát hasábban	33 koronáért
1 „ bükkfát „	32 „
1 „ gyertyánfát „	34 „
1 „ vargafát „	34 „

Hazaszállítás ölenként 2 korona 80 fillér. Ugyanezen fák wagenszámra a legjutányosabb árak mellett kaphatók. — Megrendelések: telefon utján 544. szám, levelező-lapon, postautalványon, a részvénytársaság elárúsitóinál és **BRÜLL LAJOS** megbízott tisztviselőnk utján eszközölhetők. A szállítás **24 óra** alatt teljesítetik. A pontos szállítást ellenőrző bérletet kérjük figyelembe venni. **Az igazgatóság.**

Uj! kóser Uj!

Bodega.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Simonfi-utca 7. sz. alatt, a **Booskal-kávéházzal** szemben egy kóser bodegát nyitottam, ahol mindenféle **füstölt husok, hideg felvágottak, virstilk, szalvaladé, liba-tepertő** és más a legolcsóbb árak mellett árúsitatnak. **Zsir** nagyban és kicsinyben jutányos árban kapható. Ugyazintén tisztán kezelt kávé kapható. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve o vagyok kiváló tisztelettel o

Kirschner Lipótné
SIMONFI-U. 7.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára **Mihalovits Jenő** gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Tolnai Dániel

első és legnagyobb
hajdumegyei cipőraktár
DEBRECZEN,
Piac-utca 49 sz.
Dus választék mindennemű
legkiválóbb gyártmányú női-
és férfi- és gyermek-
Cipőkben.

A világhírű „GO-ON“ cipők egyedüli árusítója.

Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyazintén a világhírű eredeti **Mellohár-féle Unikum Drill vetőgépek** továbbá Répavágók, Szeeskavágók, Ekék, Boronák, Szőlőszúzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felelősség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba.

Kerékpár, varrógép, gramofon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdonosságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémestergályozást, zománcolást, nikkellezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

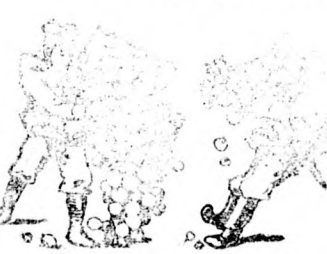
Telefon 210.   Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata
Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készít villamos villágítási-erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Szőlőoltvány.

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban már évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Külsőlőminti első szőlőoltvány telep; tulajdonos **GASPARI FRIGYES** Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

BUZIÁSI PHÖNIX ASVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

❀ **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ❀
Üdit, gyógyít.   Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővénképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buziai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.**
Debreceni főraktár **Grünberger és Gíűck** cégnél.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb botikkal szedett szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bekezdik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni, Bádogos-utca 4. sz. a.

Tajtékpipák, Hermonikák, Cipők, eszmák, kézi és ládakiferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár”-ban Bádogos-utca 4. szám.

Kifogástalan jó főzőnő, vagy ügyes mindenest kerestetik. **Varga-utca 32. szám (utcai lakás).**

Földvári L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat **Kassai-utca 1. sz.** Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villamos csengők berendezését, javításait, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legjutányosabban eszközöl.

Telefon 168. sz.

TELEFON 653.

BÉLYEGZŐ-GYÁR

Első Debreceni

és könyvnyomda.

SIMONFFY-U. 5.

Kárpitos- és díszítő-műhely

Debrecen, Piac-u. 47.

(a főpostával szemben.)

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, ebédlő, háló és szalonok kárpitozását, új afrik és lószőr matracok készítését és régi felújítását. Függyőök feltevést és gyermekkoscsik díszítését. Készítünk diványokat.

Jutányosárok,

Varga és Mész.

AKINEK NINOS téllkabátja, de pénze sincs, forduljon Kaiser Salamonhoz Hatvan-u. 2.

Ügynökök kerestetnek.

Debrecen és Hajdumegye részére fegyverek, gramofonok, Meidinger kályhák stb. részletfizetéses eladására. Bővebbet a Schwartz-féle tajték pipa-üzletben délelőtt.

Bélyeggyűjtők! Legritkább külföldi bélyegek fél és negyed áron dus választékban kaphatók Harmathynál Fűvészker-u. 14.

Eladó ház, Nagy udvarral és nagy helyiségekkel, lakással. Iparvállalatnak alkalmas. Cím a kiadóban.

Autórok

Erős izléses modern szép legkedvezőbb fel-
o tételek mellett o
Grósz József, Péter
cégnél szerezhetők be.
Piac-utca 70. szám a.

Boros hordó

prima minőségben 100 litertől 1000 literesig minden nagyságban és egy 25 hektoliteres használt hordó eladó

Báró Györffy Miklós

kádármesternél Nap-utca 4. sz. a. Debrecen.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debrecen, Piac-utca 77. sz. — (az udvarban). — Telefon szám 567. —

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb. meghajtására a leghasznosabb kivitelben. — Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csillárokat, dynamo-gépeket, motorokat, módszereket, iv- és izzólámpákat, dr. Just Wolfram lámpákat. **Tervek és költségvetés díjtalan.**

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szaksterű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágitótetek, csillárok és szerelvények **dus választéka.**

Telefon szám: 568. 1063

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Megérkeztek az őszi Idény **ujdonsággal** női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruha-
o o o diszekben. o o o

Óriási választék!

Pontosan járó

inga-órák, zseb-órák és ékszerek jótállással kaphatók

DEUTSCH L.

órák és ékszerésznél Hatvan-utca 2. szám.

A legdivatosabb női formák

MEGÉRKEZTEK. A legjutányosabb árak szerint **három óra** alatt **alkit** bármilyen régi női kalapot a legszebb kivitelben **Özv. KISS GÁBORNE** utóda **BORZA ISTVÁN** kalapos-üzlete Debrecen, **Osapó-utca (Stenczinger-ház).**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy az eddig

Vanger Sándor és társa

cég alatt fennálló női divat szalont, az ifj. Szele Lajos urnak cégünkben történt kilépése folytán, a mai naptól **Vanger Sándor** néven fogom vezetni. — Amidőn ezt szíves tudomásra hozom, egyben kérem továbbra is nagybecsű szíves pártfogást. Teljes tisztelettel

Vanger Sándor,

Batthyányi-utca 1. szám.